

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende het opleidingsaanbod, de organisatie, de personeelsformatie, de inning van het inschrijvingsgeld en de certificering van het deeltijds kunstonderwijs en tot wijziging van artikel 7, 9, 11 en 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende de lokale samenwerkingsinitiatieven tussen scholen voor basis- secundair onderwijs, instellingen voor hoger onderwijs en de academies voor deeltijds kunstonderwijs**
- **Principiële goedkeuring**

1. INHOUDELIJK

1.1. ALGEMEEN

Op 1 september 2018 is een nieuw niveaudecreet voor het deeltijds kunstonderwijs in werking getreden.

Het besluit over de samenwerking tussen academies en scholen dat de Vlaamse Regering op 4 mei 2018 heeft goedgekeurd regelt onder meer de aanvraag- en gunningsprocedure. Het voorliggende wijzigingsbesluit past een aantal data aan met het oog op een vlottere afhandeling van die procedure. Op die manier vernemen scholen en academies uiterlijk 15 mei of hun aanvraag al dan niet is goedgekeurd.

Het organisatiebesluit dat de Vlaamse Regering op 4 mei 2018 heeft goedgekeurd, geeft uitvoering aan diverse aspecten van het niveaudecreet:

- de indeling van het opleidingsaanbod in opties, vakken en muziekinstrumenten;
- de organisatie van de leeractiviteiten in de loop van het schooljaar en de vakantieregeling;
- de praktische uitvoering van de toelatingsvoorwaarden;
- de vrijstellingsregeling en de mogelijkheid om buiten de academie les te volgen (extramurosactiviteiten en alternatieve leercontext);
- de personeelsformatie van het onderwijzend-, bestuurs- en administratief personeel;
- de praktische organisatie van de inning van de inschrijvingsgelden;
- de aanvraagprocedure voor erkenning en programmaties van academies, domeinen en structuuronderdelen;
- de aanvraag en beslissingsprocedure voor het verwerven van onderwijsbevoegdheid voor opties en muziekinstrumenten;
- de praktische uitwerking voor het treffen van sancties en de beroepsmogelijkheden.

Ondanks de korte voorbereidingstijd tussen de goedkeuring en de inwerkingtreding is de implementatie van de nieuwe regelgeving al bij al vrij vlot verlopen. Leerkrachten en directeurs zijn vooral tevreden over de grotere vrijheid die ze hebben om het kunstonderwijs zelf vorm te geven, bijvoorbeeld door zelf een aantal vakken van de opleiding te kiezen. Op hun beurt geven academies leerlingen inspraak in hun lessenrooster door een keuzemenu van vakken aan te bieden.

Het voorliggende wijzigingsbesluit wil op de eerste plaats een antwoord bieden op de meest voorkomende vragen om verduidelijking van het organisatiebesluit. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten en het Departement Onderwijs hebben die vragen verzameld in de periode van september tot november 2018.

Op 1 maart 2019 werd een eerste principiële akkoord gegeven door de Vlaamse Regering aan het ontwerp van besluit. In het verlengde hiervan vonden inmiddels onderhandelingen plaats met de sociale partners, op basis waarvan dit ontwerp van besluit werd aangepast.

De vragen van de sociale partners gingen hoofdzakelijk over de beperkte aanpassing van het opleidingsaanbod (cf. infra). Er is tegemoet gekomen aan de vraag om een bijkomende optie ontwerpschetsen te voorzien in de 4^e graad van het domein beeldende en audiovisuele kunsten. De vakken dj-vaardigheden en muzikale en culturele vorming dj die aan de optie jazz-pop-rock van de 3^e graad zijn toegevoegd, worden op vraag van de sociale partners ook toegevoegd aan de optie experimentele muziek. Ten slotte zullen academies die in de oude structuur het vak lyrische kunst organiseerden, automatisch onderwijsbevoegdheid verwerven voor opera/muziektheater. Hiertoe is de concordantietabel aangepast, die de overeenstemming tussen het opleidingsaanbod voor en na de hervorming weergeeft.

Op vraag van de vakorganisaties zal het lokaal comité zich uitspreken over de verdeling van de onderwijstijd voor leerlingen die in de optie cross-overproject twee of meer ateliers volgen.

Ten gevolge van een vraag op het informeel middagoverleg met de sociale partners is Paspartoe, de Brusselse tegenhanger van de UiTPAS, opgenomen als bewijsstuk om verminderd inschrijvingsgeld te genieten, op voorwaarde dat de Brusselse academies toegang hebben tot de identificatiesoftware van Publiq vzw, zodat de academies kunnen nagaan of de houder weldegelijk over een Paspartoe aan kansentarf beschikt.

Met het oog op de coherentie tussen de studiebewijzen over de verschillende onderwijsniveaus en de afstemming op een Europese aanbeveling zal het bewijs van beroepskwalificatie ook het niveau van het European Qualification Framework (EQF-niveau) bevatten.

Hieronder worden de belangrijkste wijzigingsvoorstellen toegelicht.

Verduidelijkingen en vereenvoudigingen

Het begrip 'keuzevak' zorgt soms voor verwarring. Hoe verhouden de keuzes die een academie maakt in het lessenrooster zich tot de keuzes die de leerling zelf kan maken? Behoren keuzevakken ook tot het lessenrooster of staan ze daarbuiten? Kan de leerlingen bovenop de vakken van het lessenrooster nog andere vakken volgen? Het voorliggende ontwerp introduceert daarom een aantal definities die de verhouding tussen verplicht vak, keuzevak en facultatief vak verduidelijken.

Het organisatiebesluit bevat voor de verschillende opties een lijst van vakken waaruit academies kunnen kiezen. Bovendien maken een aantal bepalingen het mogelijk om ook vakken uit andere opleidingen te kiezen en op die manier stijloverschrijdend te werken. Zo kunnen leerlingen die een jazz-pop-rock-instrument bespelen ook deelnemen aan een folk- en wereldmuziekensemble. Zelfs over de domeinen heen kunnen er cross-overs ontstaan. De samenhang tussen de verschillende artikelen over de keuzevakken staat nog niet overal op punt. Het voorliggende wijzigingsbesluit werkt tegenstrijdigheden weg, zodat bepalingen elkaar niet meer overrulen of tegenspreken.

Academies kunnen voor één opleiding verschillende alternatieve lessenroosters opmaken. De leerlingen kunnen daardoor de vakken kiezen die het meest aansluiten bij hun interesses. In de praktijk blijkt het vaak te gaan om varianten van hetzelfde lessenrooster. Het wijzigingsbesluit stelt dat academies die varianten kunnen opnemen in één lessenrooster. Zo vermindert de planlast.

Leerlingen kunnen een gedeelte van hun opleiding volgen in een alternatieve leercontext buiten de academie, bijvoorbeeld een harmonieorkest of een toneelvereniging. Ook vóór het decreet bestond die mogelijkheid. Het decreet maakt van de alternatieve leercontext een recht van leerling (art. 57). Dat recht is wel gebonden aan voorwaarden; Zo moet de academie de kwaliteit van de leercontext bewaken en de opvolging van het leerproces verzekeren. Het decreet voorziet daarvoor een toetsingsinstrument en een afsprakenkader. De onderwijsinspectie die het toetsingsinstrument valideert, stelt vast dat sommige academies deze instrumenten gebruiken om sommige leerlingen dit recht te ontzeggen.

Het wijzigingsbesluit verduidelijkt dat deze instrumenten niet oneigenlijk gebruikt kunnen worden. Daarnaast wordt verduidelijkt op basis van welke criteria de onderwijsinspectie het toetsingsinstrument valideert. Ook daarover bestond er onduidelijkheid.

Versoepelingen van de organisatievoorwaarden

Naast die verduidelijkende bepalingen bevat het wijzigingsbesluit een aantal beperkte inhoudelijke ingrepen. De aanpassingen zijn ingegeven door acute moeilijkheden die academies ondervonden hebben bij het in de praktijk brengen van de nieuwe regelgeving.

Zo laat het organisatiebesluit wel toe dat leerlingen die eenzelfde vak volgen in verschillende graden samen les volgen. Leerlingen van de tweede, derde en vierde graad kunnen daardoor samen instrumentles volgen. Maar die groeperingsmogelijkheden gaan niet ver genoeg. Leerlingen in het domein woordkunst-drama kunnen geen groepen over de graden heen vormen, omdat de vakbenamingen per graad verschillen. Enkel leerlingen die een gelijknamig vak volgen, kunnen volgens het organisatiebesluit samen les volgen. In het domein dans zouden leerkrachten de leerlingen van verschillende stijpspecifieke danslabs samen les willen laten volgen voor bepaalde onderdelen, bv. improvisatie.

Het wijzigingsbesluit stelt voor om de groeperingsbepaling te verruimen, zodat leerlingen van alle vakken van een domein samen les kunnen volgen. Op die manier krijgt de academie nog meer vrijheid in haar schoolorganisatie. Het wijzigingsbesluit expliciteert daarbij de doelgerichtheid. Het bereken van de einddoelen blijft de eerste afweging bij het samenstellen van de klasgroepen.

Beperkte aanpassing van het opleidingsaanbod

Door de hervorming sluit het opleidingsaanbod in het dko beter aan bij de leervragen van de leerlingen van vandaag en bij de evoluties in het Vlaamse artistieke landschap. De waaier aan mogelijke opties en muziekinstrumenten is in het organisatiebesluit aanzienlijk uitgebreid. Omdat de kunsten blijven evolueren, is het evident dat ook het opleidingsaanbod zich kan blijven ontwikkelen.

Zo wordt de opleiding musical/muziektheater ont dubbeld in enerzijds een opleiding musical en anderzijds een opleiding opera/muziektheater. De dubbele benaming "musical/muziektheater" leidde tot een moeilijke spreidstand in de bekwaamheidsbewijzen. Er bestaat enkel een professionele bachelor musical. Die opleiding leidt niet op tot muziektheater. Het is beter om van 'opera/muziektheater' te spreken. De opsplitsing vertaalt zich naar de vakken. Dat maakt het mogelijk om gespecialiseerde musicalleerkrachten of gespecialiseerde zangleerkrachten in te zetten.

Het wijzigingsbesluit introduceert een opleiding stemvorming. De stem van een kind muteert rond 15 jaar (jongen én meisjes). Op dat moment is er al een groot deel van het leertraject opgebruikt. Leerkrachten dringen erop aan om de leerlingen te laten starten in stemvorming, en dan naar zang

te laten overgaan. In de oude regelgeving was wel een vak stemvorming voorzien. Zangleerkrachten ervaarden het verdwijnen ervan in de nieuwe regelgeving als een groot hiaat.

De opleiding dj is één van de meest in het oog springende vernieuwingen in het opleidingsaanbod muziek. 16 academies bieden momenteel die opleiding aan. Met dj slaagt het dko erin om een nieuw publiek aan te trekken. Ook tieners willen dj worden. Omdat de opleiding enkel in de 4e graad voorkomt, kunnen zij er niet mee starten. Om hen de kans te geven om meteen met het “instrument” van hun keuze te starten, maakt het wijzigingsbesluit het mogelijk om de dj-vakken ook in de derde graad te volgen.

Het instrumentenaanbod van de optie folk- en wereldmuziek wordt uitgebreid met banjo. Een aantal academies hebben daarvoor een leervraag vastgesteld.

In navolging van de wereldbepaalde Roa of Banksy willen jongeren maar ook volwassenen zich tot straatkunstenaar ontwikkelen. Aansluitend bij de jongerencultuur is er nood aan een atelier dat street art en graffiti in de brede zin belicht. Kenmerkend is de zin voor experiment en een uitgebreid gamma aan grafische en picturale technieken; gaande van spraycan art, stencil graffiti, stickering, driedimensionaal werk op maquettes, outdoor werk op locatie, ruimtelijke interventies enz.

Op vraag van de sociale partners is een optie ontwerpschetsen toegevoegd aan de studierichting ontwerper in de 4^e graad en in de kortlopende studierichting specialisatie.

Gevolgen van Onderwijsdecreet XXIX

Het voorontwerp van decreet betreffende het Onderwijs XXIX dat de Vlaamse Regering heeft ingediend in het Vlaams Parlement bevat ook een aantal aanpassingen aan het dko-decreet. Een aantal van die wijzigingsbepalingen werken door naar het organisatiebesluit. Het voorliggende wijzigingsbesluit anticipeert op die decretale aanpassingen. Zo wordt onder meer een aanvraagprocedure voor de ingebruikname van bijzondere vestigingsplaatsen uitgewerkt.

Aanpassingen aan de bijlagen

Ten slotte voert het wijzigingsbesluit een aantal aanpassingen aan de bijlagen van het organisatiebesluit door. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten heeft de aanvraagformulieren voor programmaties en onderwijsbevoegdheid in samenspraak met de VLOR verduidelijkt en vereenvoudigd. Om in de toekomst de formulieren gemakkelijker te kunnen actualiseren, zullen ze niet langer als een bijlage bij het organisatiebesluit gevoegd worden, maar toegevoegd worden aan de omzendbrief.

Bij het organisatiebesluit hoort een bijlage die de opties en muziekinstrumenten indeelt in clusters met het oog op het verwerven van onderwijsbevoegdheid. Daarbij worden unieke opties onderscheiden. Dat zijn opties waarvoor de leervraag minder groot is. Maximaal 5 academies per provincie mogen ze organiseren. De eerste aanvraagronde voor onderwijsbevoegdheid maakte echter duidelijk dat de leervraag naar musicalopleidingen sterk leeft in het dko. Heel wat jongeren zijn blijkbaar op zoek naar een opleiding waarin ze zang, dans en acteren kunnen combineren. Het wijzigingsbesluit stelt daarom voor om de optie musical niet langer als unieke optie te bestempelen. De opleiding experimentele muziek speelt in op de vraag van jongeren om elektronische muziek te maken. Door die opleidingen niet langer als uniek te bestempelen, kunnen meer academies op die leervraag inspelen.

1.2. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1. Binnen de contouren van het niveaudecreet dat de minimale studieomvang per opleiding bepaalt, kan de academie zelf het lessenrooster van een opleiding bepalen. Op haar beurt kan de

academie aan de leerlingen een aantal mogelijke alternatieven bieden. De leerling kan enkel kiezen uit de lessenroosters die de academie aanbiedt, hij kan niet a la carte zijn lessenrooster samenstellen.

Het lessenrooster bevat de vakken die het organisatiebesluit verplicht oplegt en hoeveel lestijden van de minimale studieomvang de academie daaraan moet besteden. Daarnaast bevat het lessenrooster nog andere vakken die de academie kiest uit lijst van mogelijke vakken voor die opleiding: de keuzevakken. Het woord "keuzevak" wordt soms fout begrepen als 'optioneel' vak.

Vakken die de academie optioneel aanbiedt bovenop de minimale studieomvang die het decreet bepaalt, zijn facultatieve vakken. Die vakken zijn niet verplicht voor alle leerlingen van de opleiding. Het begrip 'facultatief vak' knoopt aan bij de oude regelgeving vóór het niveaudecreet.

Art. 2. Zowel in de derde als in de vierde graad wordt graffiti/street art als optie toegevoegd, zodat zowel jongeren vanaf 12 jaar als volwassenen deze opleiding kunnen volgen. De nieuwe optie ontwerpschetsen wordt toegevoegd aan het opleidingsaanbod voor volwassenen in de 4^e graad.

Art. 3. De wijzigingen introduceren nieuwe vakken voor de opleiding graffiti/street art volgens de logica van de andere opties in de derde en vierde graad. Voor de optie ontwerpschetsen is geen bijkomend vak nodig. Het vak 'ontwerpschetsen' bestaat al in de 4^e graad.

Art. 4. De eerste en de tweede wijziging zijn redactionele correcties, die de leesbaarheid van de bepaling verbeteren.

De derde en vijfde wijziging veranderen de term keuzevak naar facultatief vak. In het domein dans vullen verplichte vakken de minimale studieomvang volledig op. Er is daardoor geen ruimte voor keuzevakken. Andere vakken komen daar bovenop en zijn dus facultatieve vakken.

De vierde en zesde wijziging vloeien voort uit de ontubbeling van de optie musical/muziektheater.

Art. 5. De eerste en de tweede wijziging zijn redactionele correcties, die de leesbaarheid van de bepaling verbeteren.

De derde wijziging verandert de term keuzevak naar facultatief vak. In de derde graad van het domein woordkunst-drama vullen verplichte vakken de minimale studieomvang volledig op. Er is daardoor geen ruimte voor keuzevakken. Andere vakken komen daar bovenop en zijn dus facultatieve vakken.

De vierde en vijfde wijziging vloeien voort uit de ontubbeling van de optie musical/muziektheater.

Art. 6. De wijzigingsbepalingen ontubbelen de optie musical/muziektheater in enerzijds een optie musical en anderzijds een optie opera/muziektheater. Die opties komen voor in de derde en vierde graad van het domein muziek, zowel in de studierichting creërend als vertolkend muzikant voor.

De twee laatste wijzigingen stemmen de indeling van de kortlopende studierichtingen muziekcultuur en muziekgeschiedenis af op de indeling in muziekstijlen die in de opties van de derde en vierde graad muziek voorkomt. In de oorspronkelijke regelgeving verscheen de indeling volgens muziekstijlen enkel in de verschillende vakken. Door van de muziekstijlen afzonderlijke opties en dus opleidingen te maken, kunnen leerlingen zich net als in de derde en vierde graad achtereenvolgens in verschillende muziekstijlen verdiepen.

Art. 7. De eerste wijziging voegt de dj-vakken toe aan de 3^e graad in de optie jazz-pop-rock en de derde wijziging voegt diezelfde vakken toe aan de optie experimentele muziek.

Het vak muzikale en culturele vorming: dj is nieuw. Het is de tegenhanger van andere de andere stijlgebonden of generieke vakken muzikale en culturele vorming (MCV). Leerlingen verwerven hierin muzikale vaardigheden zoals noten lezen, gehoorvorming en muziektheorie. Voor de dj's in spe zijn die vaardigheden ook nuttig, mits een eigen invulling die spoort met de beroepskwalificatie amateur DJ:

- basiskennis van muzieknotatie;
- basiskennis van muzieknotatiesystemen;
- basiskennis van muziektheorie.

De zesde wijziging verbindt de dj-vakken met de optie dj in de 4e graad. Voor die optie moeten academies onderwijsbevoegdheid verwerven. De koppeling verzekert dat de leerling zijn volledige leerloopbaan in één academie kan doorlopen.

De tweede en vijfde wijziging ontdebellen de vakken van de oorspronkelijke optie musical/muziektheater van de 3e graad in enerzijds een reeks vakken voor de optie musical en anderzijds een reeks vakken voor de optie opera/muziektheater. Er is gekozen om zo weinig mogelijk nieuwe vakken te creëren, enkel de optiespecifieke vakken worden ontdebeld:

- atelier: musical/muziektheater wordt atelier: musical en atelier: opera/muziektheater;
- groepsmusiceren vocaal: musical/muziektheater wordt groepsmusiceren vocaal: musical en groepsmusiceren vocaal: opera/muziektheater;
- groepsmusiceren instrumentaal: musical/muziektheater wordt groepsmusiceren instrumentaal: musical en groepsmusiceren instrumentaal: opera/muziektheater;
- zang musical/muziektheater wordt zang musical en zang opera/muziektheater.

De vakken musical/muziektheater-dans en musical/muziektheater-drama worden musical-dans en musical-drama. Deze vakken sluiten inhoudelijk het best aan bij de opleiding musical.

De vierde wijziging introduceert een nieuw vak muziekanalyse in de optie muziek schrijven. Voor componisten in spe is het analyseren van bestaande muziek onontbeerlijk.

De 14^e, 19^e, 25^e en 26^e wijziging splitsen de vakken van de oorspronkelijke optie musical/muziektheater van de 4e graad in enerzijds een reeks vakken voor de optie musical en anderzijds een reeks vakken voor de optie opera/muziektheater. De opties komen zowel in de studierichting vertolkend muzikant als creërend muzikant voor.

De overige wijzigingen voegen de stijlspecifieke invullingen van het vak muziekgeschiedenis toe aan de opties klassiek, oude muziek, jazz-pop-rock, folk- en wereldmuziek, muziekproductie en de dirigentenopleidingen van de vierde graad. Deze vakken bestaan al in de kortlopende studierichting muziekgeschiedenis. Door ze ook als keuzevakken op te nemen in de vierde graad, verruimt het keuzepalet voor de academies en de leerlingen. Bovendien kunnen leerlingen van de vierde graad daardoor samen les volgen met leerlingen van de kortlopende studierichting muziekgeschiedenis. Voor academies wordt het daardoor organisatorisch meer haalbaar om die gespecialiseerde vakken aan te bieden.

De 30^e en 31^e wijziging stroomlijnen het vakkenaanbod van de opties muziekcultuur en muziekrecensent in de kortlopende studierichting muziekcultuur. Het enige verschil tussen de twee opties muziekcultuur (paragraaf 5) en recensent (paragraaf 6) was het vak muziekkritiek. Dat vak komt wel voor in de opsomming van mogelijke vakken voor muziekrecensent maar niet bij muziekcultuur. De verwijzing naar paragraaf 6 in het laatste lid van paragraaf 5 maakte het echter toch mogelijk om muziekkritiek in de optie muziekcultuur aan te bieden, waardoor de facto alle vakken in beide opties konden aangeboden worden. Eenzelfde vakkenreeks voor de twee opties is dan een logische benadering.

Tegelijkertijd wordt het vak muziekcultuur: musical/muziektheater ontdebeld.

De 32^e wijziging voegt het generieke vak “muziekgeschiedenis” toe aan de mogelijke vakken van de gelijknamige kortlopende studierichting. Voorheen konden leerlingen enkel stijlspecifieke vakken muziekgeschiedenis volgen. De toevoeging maakt het mogelijk dat leerlingen dit vak samen kunnen volgen met leerlingen van de vierde graad. Dat is vooral voor kleine academies interessant.

De 33^e wijziging corrigeert een interne tegenspraak in het organisatiebesluit. De negende paragraaf is tegenstrijdig met de voorgaande. Voor de vakken van de opties in de specialisatie verwijst de achtste paragraaf naar de vierde graad. De negende paragraaf maakt daarentegen alle vakken mogelijk ook voor de opties van de specialisatie. De wijziging zorgt ervoor dat enkel de vakken van de vierde graad in aanmerking komen.

Problematisch is ook de passe-partout die de 9^e paragraaf creëert om in de kortlopende studierichtingen ook alle vakken van de 2^e, 3^e en 4^e graad aan te bieden. Dat strookt niet met de decretaal bepaalde finaliteit van de kortlopende studierichtingen muziekcultuur en muziekgeschiedenis. Deze studierichtingen zijn niet gericht op actieve kunstbeoefening (cf. artikel 21 van het decreet). Vakken die verwijzen naar het bespelen van een muziekinstrument horen hier niet thuis. De wijziging maakt een duidelijker onderscheid tussen mogelijke vakken voor de langlopende studierichtingen en de specialisatie enerzijds en de vakken in de kortlopende studierichtingen anderzijds.

De 34e wijziging vloeit voort uit de ontdubbeling van de vakken van de optie musical/muziektheater (cf. supra) en de introductie van het nieuwe vak muzikale en culturele vorming: dj.

Art. 8. Zang is één van de mogelijke invullingen die het vak instrument: klassiek kan krijgen. De wijziging maakt het mogelijk dat jongeren wiens stem muteert een langer leertraject kunnen volgen en achtereenvolgens “stemvorming voor minderjarigen” en “zang” kunnen volgen. De toevoeging “voor minderjarigen” verhindert dat andere leerlingen deze mogelijkheid gaan benutten om hun leertraject oneigenlijk te verlengen. Het woord “minderjarigen” wordt gekozen omdat “jongeren” in het domein muziek volgens het decreet min 15 jarigen zijn, terwijl de stem muteert rond het 15^e levensjaar.

Art. 9. Een aantal academies stellen een leervraag vast voor het instrument banjo. De wijziging neemt het instrument op in het instrumentarium van de optie folk- en wereldmuziek. Academies met onderwijsbevoegdheid voor die optie kunnen het daardoor meteen organiseren. Academies zonder onderwijsbevoegdheid voor folk- en wereldmuziek kunnen onderwijsbevoegdheid voor banjo aanvragen.

Art. 10. Rekening houdend met de minimale studieomvang en de duur van het leertraject kunnen academie autonoom de vakken verdelen over de verschillende leertrajecten. In een aantal graden voorziet het decreet verschillende leertrajecten. Als de academie beide leertrajecten aanbiedt, maakt ze verschillende lessenroosters op.

Art. 11. De eerste wijziging verbindt de nieuwe optie ontwerp schetsen met het al bestaande vak ‘ontwerp schetsen’.

Cross-over-project speelt in op de vaak voorkomende vraag van de leerlingen beeldende kunsten om meer ateliers te combineren. De optie sluit ook aan bij de interdisciplinaire tendens in de actuele kunst. Als de optie maar met één specifiek artistiek atelier wordt ingevuld, zoals de oorspronkelijke bepaling stelde, is er geen sprake van cross-over. De tweede wijziging voegt ook het vak scenografie toe. Dit bij uitstek interdisciplinaire vak laat zich goed verbinden met heel wat andere ateliers. Verder verduidelijkt de wijziging dat de academie bepaalt hoe de leerling zijn tijd moet verdelen over de verschillende ateliers. De inspraak van de leerkrachten over die verdeling wordt verzekerd door expliciet naar het lokaal comité te verwijzen.

Art. 12. De wijziging aan de tweede paragraaf is een technische correctie. De oorspronkelijke formulering van het artikel klopte niet voor de optie choreografie. In die optie komt geen vak danslab voor. De herformulering beperkt het toepassingsgebied tot de stijlgebonden dansopties.

Tegelijkertijd komt er ruimte om in de derde en vierde graad een danslab van een andere dansstijl als keuzevak in het lessenrooster op te nemen, zoals voorzien in artikel 6. In de oorspronkelijke bepaling ging de volledige studieomvang naar het met de optie gelijknamige vak, zodat er de facto geen ruimte was voor een keuzevak.

De bepaling over het lessenrooster van de tweede graad verschuift omwille van de leesbaarheid naar de eerste paragraaf. Inhoudelijk is er niets gewijzigd; de volledige studieomvang gaat naar het vak danslab. In de tweede graad voorziet artikel 6 immers geen keuzevakken.

Art. 13. De 1^e wijziging zorgt ervoor dat academies met het vak dj-vaardigheden een specifieke invulling kunnen geven aan het verplichte onderdeel. Om mogelijk te maken dat leerlingen het vak instrument in de 3^e graad geheel of gedeeltelijk kunnen vervangen door dj-vaardigheden is een aanpassing van de bepaling over de lessenroosters nodig. De 4^e wijziging maakt diezelfde invulling mogelijk voor het lessenrooster van de optie experimentele muziek.

De 7^e, 12^e, 15^e en 16^e wijziging corrigeren een interne tegenstrijdigheid. Artikel 10 §9 stelt dat alle vakken van het domein muziek (m.u.z. van het vak muziekinitiatie) als keuzevak gevolgd kunnen worden. Een specifieke opsomming van de keuzevakken in het lessenrooster per optie is dus overbodig.

De ontdubbeling van de optie musical/muziektheater in een optie musical en een optie opera/muziektheater heeft ook gevolgen voor de bepalingen over de lessenroosters. Naar analogie van het oorspronkelijke lessenrooster voor musical/muziektheater worden de verplichte vakken voor de opties musical en opera/muziektheater vastgelegd met de overige wijzigingen.

Art. 14. De eerste wijziging zorgt er voor dat een academie varianten van één lessenrooster kan samenvoegen. Dat vermindert de planlast.

Het decreet laat niet toe dat een leerling twee maal dezelfde opleiding volgt. Leerlingen die herinstromen willen soms dezelfde opleiding volgen met andere vakken. De toevoeging van een derde paragraaf verduidelijkt dat een aanpassing van het lessenrooster geen nieuwe opleiding betekent.

Art. 15. De opdeling van de tweede graad muziek en de derde graad beeldende en audiovisuele kunsten in enerzijds een traject voor jongeren en anderzijds een traject voor volwassenen, maakt dat sommige jongeren wel starten in het jongerentraject maar gaandeweg niet meer aan de leeftijdsvoorwaarden voldoen. De toevoeging verhindert dat die leerlingen moeten veranderen naar het volwassenentraject.

Door de tweede wijziging spoort de bepaling over de toelatingsperiode beter met de toelatingsvoorwaarden van het decreet. De oorspronkelijke bepaling verwijst enkel naar de minimale leeftijdsvoorwaarde voor het deeltijds kunstonderwijs. Dat wekt de indruk dat een leerling via een toelatingsperiode wel in een graad terecht kan waar hij te jong voor is, zolang hij maar zes jaar is. Bepalingen in een besluit kunnen geen afbreuk doen aan een decretale bepaling. De meer uitgebreide verwijzing naar de decretale leeftijdsvoorwaarden zorgt er voor dat leerlingen elders verworven competenties wel kunnen aantonen via een toelatingsperiode, maar niet kunnen afwijken van de leeftijdsvoorwaarden.

Art. 16. Via een connectie met het rijksregister kan het Agentschap voor Onderwijsdiensten nagaan of de inschrijvingsgegevens (art. 49 van het decreet) die de academies doorzenden, correct zijn. In de toekomst wil het Agentschap zoveel mogelijk de voorwaarden voor verminderd inschrijvingsgeld (art. 92 van het decreet) vooraf controleren. Mensen die recht hebben op kortingstarieven hoeven dan in bepaalde gevallen geen attest meer voor te leggen. De consultatie

van die gegevens in het Rijksregister draagt bij tot planlastvermindering voor de academies en maakt automatische controle van op afstand door verificatie mogelijk.

Art. 17. De vakken van woordkunst-drama hebben allemaal een verschillende benaming, waardoor de leerlingen volgens de oorspronkelijke bepaling niet samen les konden volgen. Nochtans zijn er inhoudelijke en organisatorische voordelen om de leerlingen wel te groeperen. Ook in de andere domeinen is er een behoefte om leerlingen van verschillende vakken te groeperen. De wijziging zorgt ervoor dat academies ook leerlingen van verschillende vakken kunnen groeperen. Uiteraard zijn groeperingen enkel zinvol als dat het leerproces van de leerlingen ten goede komt, vandaar de expliciete verwijzing naar de einddoelen en groeps grootte.

Art. 18. Leerlingen kunnen een gedeelte van hun opleiding volgen in een alternatieve leercontext buiten de academie. De academie krijgt voor die leerling dezelfde omkadering. Ook vóór het decreet bestond die mogelijkheid. Het decreet maakt van de alternatieve leercontext een recht van leerling (art. 57). Dat recht is wel gebonden aan voorwaarden; Zo moet de academie de kwaliteit van de leercontext bewaken en de opvolging van het leerproces verzekeren. Het decreet voorziet daarvoor een toetsingsinstrument en een afsprakenkader. De onderwijsinspectie die het toetsingsinstrument valideert, stelt vast dat sommige academies deze instrumenten gebruiken om sommige leerlingen dit recht te ontzeggen.

De eerste paragraaf van het nieuwe artikel verduidelijkt dat deze instrumenten niet oneigenlijk gebruikt kunnen worden. De tweede paragraaf verduidelijkt op basis van welke criteria de onderwijsinspectie het toetsingsinstrument valideert. Ook daarover bestond er onduidelijkheid.

Art. 19. In de loop van zijn leerloopbaan kan een leerling een andere weg inslaan naar een andere opleiding. Leerlingen moeten dus kunnen veranderen van optie en of muziekinstrument. Ook veranderen naar een trager of sneller traject komt voor. Zowel pedagogisch als organisatorisch is een uiterste datum daarvoor nuttig.

Art. 20. De Europese aanbeveling geeft aan om “via de nationale kwalificatiesystemen- een duidelijke verwijzing naar het passende niveau van het Europees kwalificatiekader te maken”. Net als voor studiebewijzen van andere onderwijsniveaus, zal het bewijs van beroepskwalificatie uitgereikt in het dko, ook het EQF-niveau vermelden.

Art. 21. Het oorspronkelijke eerste lid spoort niet volledig met de bepalingen in het decreet over voordrachtgevers. Artikel 73 §3 laat toe dat een academie meer dan 5 percent van de lestijden omzet naar voordrachtgevers als het lokaal comité zijn akkoord geeft. In het besluit is die afwijking niet voorzien. Bepalingen in een besluit kunnen geen afbreuk doen aan een decretale bepaling. Het oorspronkelijke eerste lid is niet alleen overbodig, het is ook tegenstrijdig.

Art. 22. Paspartoe, de Brusselse tegenhanger van de UiTPAS, wordt opgenomen als bewijsstuk om verminderd inschrijvingsgeld te genieten, op voorwaarde dat de Brusselse academies toegang hebben tot de identificatiesoftware van Publiq vzw, zodat de academies kunnen nagaan of de houder weldegelijk over een Paspartoe aan kansentarif beschikt.

Art. 23 en 24. De wijziging koppelt de aanvraagformulieren voor erkenning en financiering of subsidiëring van een academie los van het organisatiebesluit. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten heeft op vraag van de VLOR de aanvraagformulieren vereenvoudigd en verduidelijkt. De aanvraagformulieren zullen toegevoegd worden aan de omzendbrief. Daardoor kan het Agentschap de formulieren gemakkelijker aanpassen, mochten er nog noden zijn.

Het tweede lid van artikel 52 en 53 bevatte een afwijking op de indieningstermijn voor het schooljaar 2018-2019. Die regelgeving is voorbijgestreefd en wordt dus geschrapt.

Art. 25. Voor een nieuw structuuronderdeel of domein moet het schoolbestuur een aanvraag indienen. De wijziging koppelt het aanvraagformulier los van het organisatiebesluit (cf. art. 23 en 24). Tegelijkertijd anticipeert de wijzigingsbepaling op de versoepeling van de programmatieregelgeving in het ontwerp van Onderwijsdecreet 29. De uitbreiding van een structuuronderdeel dat de academie al organiseert, naar een nieuwe vestigingsplaats is niet langer een programmatie.

Ten slotte wordt ook in dit artikel de overbodige en voorbijgestreefde regelgeving geschrapt.

Art. 26. Het in te voegen artikel anticipeert op een maatregel in het ontwerp van Onderwijsdecreet 29. In een bijzondere vestigingsplaats staat een instrumentarium dat niet of nauwelijks verplaatst kan worden: beiaard, orgel. Die definitie zal via Onderwijsdecreet 29 uitgebreid worden naar een vestigingsplaats in een gevangenis of een vestigingsplaats met moeilijk verplaatsbaar slagwerk. Op vraag van de sociale partners is daarnaast een procedure voorzien om andere vestigingsplaatsen met gelijkaardige kenmerken te laten erkennen als bijzondere vestigingsplaats. Op een bijzondere vestigingsplaats zijn geen programmatie- of rationalisatienormen van toepassing.

Het in te voegen artikel expliciteert op basis van de definitie van een bijzondere vestigingsplaats in artikel 3 13° en decretale grondslag voor de erkenningsprocedure wat de kenmerken zijn van een bijzondere vestigingsplaats. Het schoolbestuur moet zijn aanvraag op grond van die kenmerken verantwoorden.

Het in te voegen artikel delegeert de beslissingsbevoegdheid naar de minister. Het Agentschap voor onderwijsdiensten staat in voor de verwerking van de aanvragen en heeft samen met de onderwijsinspectie adviesbevoegdheid.

Art. 27. De eerste wijziging vermijdt dat de adviesverleners zelf moeten uitzoeken bij welke elementen uit de visie het nieuwe aanbod aansluit.

De tweede wijziging stroomlijnt de elementen van de aanvraag met de beoordelingscriteria (art. 56). In de beoordelingscriteria wordt ook expertise vermeld. Aanvragen moeten daarover dan ook informatie bevatten.

De derde en vijfde wijziging passen de nummering van de bijlage aan omdat de oorspronkelijke 2^e en 3^e bijlage worden opgeheven (cf. artikel 23 en 24).

De vierde wijziging maakt het mogelijk dat academies nog een aanvraag kunnen indienen op het moment dat er over dit wijzigingsbesluit gecommuniceerd is naar het werkveld.

Met de zesde wijziging wordt het aanvraagformulier voor onderwijsbevoegdheid losgekoppeld van het organisatiebesluit. (cf. artikel 23 en 24).

Art. 28. Het Agentschap controleert ook of de aanvragen gebeuren conform de regelgeving en op tijd ingediend zijn. Die tijdigheid is belangrijk om de adviesprocedure voor onderwijsbevoegdheid tijdig te kunnen afronden. De minister moet uiterlijk 15 mei een beslissing nemen. In de periode tussen 1 maart en 15 mei geven verschillende instanties een advies: de VLOR, de onderwijsinspectie, het Agentschap voor Onderwijsdiensten, soms ook het Samenwerkingsforum Brussel.

De tweede wijziging anticipeert op een verlenging van de houdbaarheidstermijn van de onderwijsbevoegdheid via Onderwijsdecreet 29 en verlegt de beslissingsdatum van de minister naar 15 mei.

De derde wijziging schrapt voorbijgestreefde regelgeving.

Art. 29. Dit artikel verandert de nummering omdat de oorspronkelijke bijlage 2, 3 en 5 de aanvraagformulieren, verdwijnen als bijlage bij het organisatiebesluit.

Art. 30. De eerste wijziging verduidelijkt de regelgeving. De oorspronkelijke uitzonderingsbepaling voor unieke opties en bijhorende muziekinstrumenten werkte verwarrend. De uitzondering is bovendien overbodig omdat geen enkele cluster zowel unieke als niet unieke opties bevat. De tweede wijziging is louter redactioneel, inhoudelijk verandert er niets aan de bepaling.

De derde wijziging verandert de nummering omdat de oorspronkelijke bijlage 2, 3 en 5 de aanvraagformulieren, verdwijnen als bijlage bij het organisatiebesluit.

Art. 31. De ontubbeling van de optie musical/muziektheater heeft ook gevolgen voor de onderwijsbevoegdheid die academies verworven hebben. Dat zijn de academies die voor de hervorming al een tijdelijk project muziektheater organiseerden en de academies die bij de eerste aanvraagronde onderwijsbevoegdheid verworven hebben.

Het wijzigingsartikel zorgt ervoor dat die academies hun onderwijsbevoegdheid behouden en geen nieuwe aanvraag- en gunningsprocedure moeten doorlopen. Daarbij wordt de koppeling gemaakt met de optie musical. Op basis van de aanvragen is dat de meest voorkomende inhoudelijke invulling. Door de wijziging in artikel 37 wordt die optie niet langer ingedeeld bij de unieke opties. Als de academie kan aantonen dat de opleiding inhoudelijk meer past bij opera/muziektheater, verwerft ze onderwijsbevoegdheid voor die optie. De overeenstemming tussen het vroegere vak lyrische kunst en opera/muziektheater is geregeld in de concordantietabel opties leerlingen (bijlage 2 bij dit wijzigingsbesluit en bijlage 3 bij het organisatiebesluit). Het artikel 65 bepaalt dat een academie onderwijsbevoegdheid verworven heeft voor alle opties en muziekinstrumenten waarvan ze de inhoudelijke tegenhanger organiseerde in de oude structuur.

Art. 32. Om te garanderen dat academies en scholen tijdig vernemen of hun samenwerkingsinitiatief al dan niet is goedgekeurd, wordt de beoordelingsprocedure vervroegd (cf. art. 33). Daar zal ook de uiterste indiendatum twee weken eerder vallen.

Art. 33. De uiterste datum waarop de beoordelingscommissie haar gemotiveerde rangschikking bezorgt aan de minister wordt 2 weken vervroegd. Op die manier is er voldoende tijd om de daarop volgende stappen te nemen, o.a. opmaak ministerieel besluit, advies inspectie van financiën, communicatie naar de scholen en academies. Het besluit bepaalt in artikel 10 dat de aanvragers uiterlijk 15 mei bericht krijgen of hun aanvraag is goedgekeurd.

Art. 34. Dit artikel verduidelijkt wat de Vlaamse Overheid verwacht van de academies en scholen wanneer er een aanvraag ingediend wordt.

Art. 35. De Vlaamse overheid kiest ervoor om de administratieve belasting van de samenwerkingsinitiatieven zo laag mogelijk te houden. In plaats van een financieel verslag op te vragen, maakt de wijziging het mogelijk om de controle op de uitgaven van het werkingsbudget ter plekke in de academies uit te voeren. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten zal de controle van de uitgaven meenemen in zijn gebruikelijke controles van de werkingsmiddelen van academies.

Art. 36 en 38. Deze wijzigingsartikelen koppelen de aanvraagformulieren voor erkenning en financiering of subsidiëring of onderwijsbevoegdheid los van het organisatiebesluit. De aanvraagformulieren verdwijnen niet, maar zullen als bijlage aan de omzendbrief gehecht worden.

Art. 37. De bijlage die de clusters bevat voor het aanvragen van onderwijsbevoegdheid wordt beperkt herwerkt. De ontubbeling van de optie musical/muziektheater in een optie musical en een optie opera/muziektheater. Gezien de grote belangstelling voor musical zal die opleiding niet langer als uniek bestempeld worden. Daardoor kunnen meer dan 5 academies per provincie ze aanbieden.

Ook de optie experimentele muziek zal niet langer een unieke optie zijn. Daardoor kunnen academies beter inspelen op vraag naar elektronische muziek bij jongeren.

De nieuwe optie graffiti/street art wordt wel geïntroduceerd als unieke optie. Op dit moment leeft de leervraag nog niet bij een groot aantal academies.

Art. 39. De concordantietabel van opties en leerjaren regelt hoe leerlingen overgaan van de oude opleidingenstructuur naar de nieuwe. De grootste transitie is gebeurd in het schooljaar 2018-2019. Maar er kunnen zich nog altijd leerlingen inschrijven die eerder dko volgden en nu de draad weer opnemen. De tabel wordt beperkt geactualiseerd:

- het vergeten zevenjarige traject in de derde graad van het domein beeldende en audiovisuele kunsten wordt toegevoegd, dit is een technische correctie;
- de gevolgen van de ontdubbeling van musical/muziektheater worden verwerkt,
- de herinstroom vanuit de voormalige opties instrument/samenspel en zang/stemvorming naar de studierichtingen vertolkend en creërend muzikant wordt verfijnd;
- de nieuwe opties graffiti/street art en ontwerpschetsen en het nieuwe instrument banjo worden aan de tabel toegevoegd;
- de concordantie tussen het vak lyrische kunst en de optie opera/muziektheater, verzekert dat academies die dit vak organiseerden vóór de hervorming, de optie die daar inhoudelijk bij aansluit, kunnen organiseren.

Art. 40. Deze bepaling heft het besluit over de aanwendingspercentages op. Dit besluit is niet meer van toepassing. Met de hervorming van het financieringssysteem dko zoals vastgelegd in het decreet is ervoor gekozen om de aanwendingspercentages te verrekenen in de nieuwe omkaderingscoëfficiënten. Voor de leerlingen met een vrijstelling gebruikt het decreet een wegingsfactor.

2. WEERSLAG VAN HET ONTWERP OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Voorliggend ontwerp heeft op korte termijn geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

In functie van de begrotingsopmaak en –controle wordt de evolutie van de inschrijvingen opgevolgd. Die monitoring laat toe om schommelingen in de populatie op de voet te volgen en indien nodig maatregelen te nemen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 19 februari 2019.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 25 februari 2019.

3. WEERSLAG VAN HET ONTWERP OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. WEERSLAG VAN HET ONTWERP OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget van de Vlaamse overheid, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd

voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan de wetgevingstechnische en taalkundige adviezen nr 2019/52 van 1 februari 2019.

Samenvatting RIA:

Op 1 september 2018 is een nieuw niveaudecreet voor het deeltijds kunstonderwijs in werking getreden. Het organisatiebesluit dat de Vlaamse Regering op 4 mei 2018 heeft goedgekeurd, geeft uitvoering aan diverse aspecten van het niveaudecreet:

Op basis van de veelvoorkomende vragen die het Agentschap voor Onderwijsdiensten en het Departement Onderwijs in de periode september tot november 2018 gekregen hebben, is een inventaris gemaakt van voorstellen tot aanpassing van de regelgeving.

De gekozen optie koppelt een vereenvoudiging en verduidelijking van de regelgeving aan een beperkte inhoudelijke actualisering. De meest acute knelpunten die academies ervaren sinds de invoering van het nieuwe organisatiebesluit (september 2018) worden opgelost. Vragen tot een meer grondige actualisering van het aanbod blijven onbeantwoord. Voor ingrijpende aanpassingen is het op dit moment echter nog te vroeg. Aan de uitbreiding van opleidingsaanbod moet een grondige beleidsevaluatie vooraf gaan. Anders ontstaat een risico dat de behoeften van verschillende groepen onvoldoende gecapteerd en tegen elkaar afgewogen worden.

Het nieuwe organisatiebesluit is nog geen jaar oud. Een te snelle opeenvolging van inhoudelijke hervormingen kan leiden tot veranderingsmoeheid zowel bij leerkrachten, directeurs en administratieve medewerkers als leerlingen.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende het opleidingsaanbod, de organisatie, de personeelsformatie, de inning van het inschrijvingsgeld en de certificering van het deeltijds kunstonderwijs en tot wijziging van artikel 7, 9, 11 en 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende de lokale samenwerkingsinitiatieven tussen scholen voor basis- secundair onderwijs, instellingen voor hoger onderwijs en de academies voor deeltijds kunstonderwijs;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het Onderwijs, te gelasten over het ontwerp van besluit, vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;
3. de Vlaamse minister bevoegd voor het Onderwijs te machtigen om over dit ontwerp van besluit onder voorbehoud van de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering te communiceren met de betrokken onderwijsactoren.

De Vlaamse minister van Onderwijs

Hilde CREVITS

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering
- de bijlagen bij dit besluit
- het protocol van de onderhandelingen met de sociale partners